

Струка (назив):		САОБРАЋАЈ		
Занимање (назив):		ТЕХНИЧАР ЖЕЉЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА		
Предмет (назив):		ПРАКТИЧНА НАСТАВА		
Опис (предмета):		Практична настава		
Модул (наслов):		Техничар жељезничког саобраћаја – отправник возова		
Датум:	2023. година	Шифра:	Редни број: 14	
Сврха				
Модул је креиран тако да омогући ученицима упознавање са радним мјестом отправника возова и пословима које обавља отправник возова.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Циљеви				
По завршетку овог модула ученици ће бити способни да: <ul style="list-style-type: none">- организују увођење возова у саобраћај;- наведу начине објављивања саобраћаја и промјена у саобраћају возова;- примјене регулисање кретања возова;- покажу примање и отпремање возова;- наведу дужности возног особља воза;- организују саобраћај возова и маневарског састава до неког мјеста на отвореној прузи;- организују саобраћај у посебним условима;- израчунају масу воза у вучену масу локомотиве;- израчунају потребну и стварну кочну масу воза;- примјене осигурање воза од самопокретања;- интерпретирају Ред вожње;- израчунају станичне интервале;- употрејебе Књижицу реда вожње;- наведе послове одјавничара, чувара прелаза и чувара пруге;- организује саобраћаја на пругама са аутоматским пружним блоком и телекомандом;- наведу врсте вожњи у жељезничком саобраћају;- примјени станичне сигнално-сигурносне уређаје;- наведу значај и улогу уређаја за осигурање и регулисање саобраћаја на међустаничном растојању;- примјене уређаје за регулисање и обезбеђење саобраћаја на мјестима укрштања жељезничког и друмског саобраћаја.				
Теме				
1. Посао отправника возова.				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			

<p>1. Посао отправника возова</p>	<ul style="list-style-type: none"> • организује увођење возова у саобраћај; • наведе начине објављивања саобраћаја и промјена у саобраћају возова; • објасни број и распоред возопратног особља и особља вучног возила; • разликује регулисање кретања возова кроз станични, одјавни и блоковни просторни одсијек; • наброји врсте састајања возова; • дефинише елементе кретања воза; • организује примање и отпремање возова; • организује саобраћај возова у закашњењу; • наведе дужности возног особља воза; • наведе поступке возног особља при неправилностима у току вожње; • наведе посебне врсте саобраћаја; • организује саобраћај возова и маневарског састава до неког мјеста на отвореној прузи; • организује саобраћај у посебним условима; • израчуна масу воза и вучену масу локомотиве; • разликује врсте кочења и кочница и врсте мјењача на колима; • разликује начине провјере исправности кочница; • објасни поступак налажења процента кочења; • израчуна потребну и стварну кочну масу воза; 	<ul style="list-style-type: none"> • примјени увођење возова у саобраћај; • разликује начине објављивања саобраћаја и промјена у саобраћају возова; • прилагоди број и распоред возопратног особља и особља вучног возила; • примјени регулисање кретања возова кроз станични, одјавни и блоковни просторни одсијек; • разликује врсте састајања возова; • примјени елементе кретања воза; • покаже примање и отпремање возова; • примјени регулисање саобраћаја возова у закашњењу; • прилагоди дужности возног особља воза; • примјени поступке возног особља при неправилностима у току вожње; • разликује посебне врсте саобраћаја; • образложи и представи саобраћај возова и маневарског састава до неког мјеста на отвореној прузи; • примјени поступак регулисања саобраћаја у посебним условима; • примјени масу воза и вучену масу локомотиве; • разграничи врсте кочења и кочница и врсте мјењача на 	<ul style="list-style-type: none"> • показује интерес за самосталним учењем, радом и напредовањем; • самоувјерено приступа учењу; • има позитиван став према новој технологији и њеној практичној примјени; • поштује захтјеве корисника саобраћајних услуга • савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове; • ефикасно планира и организује вријеме; • испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима; • одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, • испољи позитиван однос 	<p>За извођење наставе користити директан приступ жељезничким постројењима, радним мјестима и радионицама, као и адекватно опремљене учионице са мултимедијалном опремом.</p> <p>У свим јединицама примјенити фронтални облик рада (користећи предавања кратког трајања, предавања уз употребу пројекција, предавања уз употребу штампаног материјала и предавања комбинована с питањима) комбинован са доле наведеним облицима и методама:</p> <p>Примјенити индивидуални облик рада при изучавању:</p> <ul style="list-style-type: none"> - увођења возова у саобраћај; - објављивања саобраћаја возова; - возно особље и посједање возова; - елемената кретања воза; - регулисања саобраћаја возова у закашњењу; - дужности возног особља воза; - поступака возног особља при неправилностима у току вожње; - саобраћаја возова и маневарског састава до неког мјеста на отвореној прузи; - врсте кочења и кочница и врсте мјењача на колима; - начина провјере исправности кочница; - поступка налажења процента кочења; - начина осигурања воза од самопокретања; - Реда вожње; - Књижице реда вожње; - саобраћајно-транспортног
--	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • разликује начине осигурања воза од самопокретања; • дефинише појам реда вожње; • интерпретира графикон саобраћаја возова; • израчуна станичне интервале; • интерпретира Књижицу реда вожње; • интерпретира саобраћајно-транспортно упутство уз Ред вожње; • наведе послове одјавничара, чувара прелаза и чувара пруге; • организује саобраћаја на пругама са аутоматским пружним блоком и телекомандом; • наведе врсте вожњи у жељезничком саобраћају; • наведе уређаје за контролу одсијека; • разликује уређаје сигнално-сигурносне технике; • наведе станичне сигнално-сигурносне уређаје; • наведе значај и улогу уређаја за осигурање и регулисање саобраћаја на међустаничном растојању; • наведе уређаје за регулисање и обезбеђење саобраћаја на мјестима укрштања жељезничког и друмског саобраћаја; • објасни систем за пренос дејства на воз. 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује начине провјере исправности кочница; • примјени поступак налажења процента кочења; • примјени потребну и стварну кочну масу воза; • примјени осигурање воза од самопокретања; • образложи и представи ред вожње; • креира графикон саобраћаја возова; • примјени станичне интервале; • употреби Књижицу реда вожње; • примјени саобраћајно-транспортно упутство уз Ред вожње; • разликује послове одјавничара, чувара прелаза и чувара пруге; • покаже регулисање саобраћаја на пругама са аутоматским пружним блоком и телекомандом; • разликује врсте вожњи у жељезничком саобраћају; • употреби уређаје за контролу одсијека; • употреби уређаје сигнално-сигурносне технике; • примјени станичне сигнално-сигурносне уређаје; • примјене уређаје за 	<p>према професионално–етичким нормама и вриједностима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • испољи иницијативу и предузимљивост; • испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду. 	<p>упутства уз Ред вожње;</p> <ul style="list-style-type: none"> - послова одјавничара, чувара прелаза и чувара пруге; - саобраћаја на пругама са аутоматским пружним блоком и телекомандом; - уређаја за контролу одсијека; - уређаја сигнално-сигурносне технике; - уређаја за осигурање и регулисање саобраћаја на међустаничном растојању; - уређаја за регулисање и обезбеђење саобраћаја на мјестима укрштања жељезничког и друмског саобраћаја; - уређаја сигнално-сигурносне технике. <p>Примјенили групни облик рада при изучавању:</p> <ul style="list-style-type: none"> - регулисања кретања возова; - састајања возова; - примања и отпремања возова; - посебних врста саобраћаја; - организације саобраћаја у посебним условима; - израчунавања масе воза и вучене масе локомотиве; - израчунавања потребне и стварне кочне масе воза; - графикона саобраћаја возова; - станичних интервала; - врста вожњи у жељезничком саобраћају; - станичних сигнално-сигурносних уређаја. <p>У електронској форми приказати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - станични просторни одсијек; - одјавни просторни одсијек;
--	--	--	---	---

		осигурање и регулисање саобраћаја на међустаничном растојању; • примјени уређаје за регулисање и обезбеђење саобраћаја на мјестима укрштања жељезничког и друмског саобраћаја; • разграничи локомотивски и пружни дио аутостоп уређаја.		- блоковни просторни одсијек; - укрштавање возова; - претицање возова; - мимоилажење возова; - сустизање возова; - станичне интервале; - станичне путеве вожње; - врсте угрожавања у жељезничком саобраћају; - шинска струјна кола.
Интеграција				
Организација жељезничког саобраћаја, Жељезничка постројења				
Извори				
- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.).				
Оцјењивање				
Оцјењивање ученика се врши према одредбама „Закона о средњем образовању и васпитању“ и „Правилника о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи“ објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“ бр.24/19. О техникама и критеријумима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				